

Sociologie a filosofie vědy

francouzskou cestou necestou:

Bruno Latour

Seminář je koncipován jako badatelský, studenti a studentky jsou vítáni. Seminář je zařazen do výuky Ústavu filosofie a religionistiky FF UK (AFSV00404), E-kredity: 3.

Garant kurzu (pro studenty UK):

Mgr. Jan Maršálek, PhD. (FLÚ AV ČR)
marsalek@flu.cas.cz

Koncepce, příprava a vedení kurzu:

Doc. Zdeněk Konopásek, PhD. (CTS UK/AV ČR)
Mgr. Jan Maršálek, PhD. (FLÚ AV ČR)
Mgr. Lukáš Hadwiger Zámečník, PhD. (Univerzita Palackého v Olomouci)

Místo konání semináře:

Zasedací místnost Filosofického ústavu AV ČR, Jilská 1, Praha 1.

Čas konání semináře:

Seminář má čtrnáctidenní periodicitu s počátkem 16. 2. 2023, 14:10 (s rezervou pro přechod mezi FF UK a FLÚ) – 17:25 hod.

Anotace: Studium sociologických textů empiricky ukotvených ve fyzice a paralelní sledování jejich filosofických protějšků nás v minulém roce přivedlo ke zjištění, že předmětem sporu „nových“ sociologů vědy s filosofy (od 70. let 20. stol.) nebyla ani tak věda jako spíše její veřejný obraz. Když na samotném konci 70. let Francouz Bruno Latour vstupuje do v tu chvíli dominantně britského oboru, není pochyb o tom, že je mu kritický program sociologie vědeckého poznání blízký. To mu však nezabrání v provedení radikálního útoku na fundamentální konceptuální založení nové sociologie vědy, který nakonec zásadním způsobem otřese celou sociologickou tradicí. Dokáže filosofie vědy tohoto vnitřního sporu sociologů využít ve svůj prospěch?

Course Description: In 2022, the study of sociological texts empirically anchored in physics, and the parallel reading of their philosophical counterparts, led us to the conclusion that the subject of disputes between the “new” sociologists of science and philosophers (since the 1970s) was not so much science per se as its public image. When, at the very end of the 1970s, Bruno Latour enters what is then a predominantly British field, there is no doubt that he is sympathetic to the critical agenda of the sociology of scientific knowledge. But this will not prevent him from making a radical attack on the fundamental conceptual foundation of the new sociology of science, which will ultimately shake up the entire sociological tradition. Has the philosophy of science managed to use this internal dispute of sociologists to its advantage?

Podmínky účasti

Účast na semináři není podmíněna obeznámeností jeho frekventantů s tradicemi filosofie vědy či sociologie vědy, vyžadována však bude ochota prostudovávat zadanou literaturu a zapojit se v průběhu semináře do společných diskusí. Seminář volně navazuje na kurzy „Sociologie a filosofie fyziky: konflikty, křivdy, usmíření“ (LS 2021/2022) a „Sociologie a filosofie fyziky: *la détente*“ (ZS 2022/2023), jejich absolvování však není pro účast v semináři podmínkou.

Podmínkou pro udělení zápočtu ze semináře je:

- (1) aktivní účast na seminářích (tj. zapojení se do diskusí nad zadanými texty a účast alespoň 80%),
- (2) krátké a zcela stručné shrnutí alespoň jednoho z textů, který je podkladem pro debatu na semináři,
- (3) napsání krátké práce na jedno ze zadaných témat (nejlépe Latourův vztah k filosofii vědy či k představitelům sociologie vědeckého poznání).

Harmonogram

NB: Rozpis četby může být podle aktuální potřeby semináře upraven.

16. 2. Tři úvody do semináře a ohlédnutí za Science Wars

Bruno Latour (2002): “Science wars: A dialogue.” *Common Knowledge*, 8 (1): 71-79

2. 3.

Bruno Latour (1995): “The ‘Pédofil’ of Boa Vista: A photo-philosophical montage.” *Common Knowledge*, 4 (1): 144-187. Převzato do Bruno Latour (1999): *Pandora's hope: Essays on the reality of science studies*. Cambridge: Harvard University Press - kap. 2: “Circulating reference”.

16. 3.

Bruno Latour (1999): *Pandora's hope: Essays on the reality of science studies*. Cambridge: Harvard University Press - kap. 4: “From fabrication to reality”.

30. 3.

Bruno Latour (1999): *Pandora's hope: Essays on the reality of science studies*. Cambridge: Harvard University Press - kap. 5: “The historicity of things”

13. 4. Setkání pracovních skupin:

(1) Latour vs. Bath

Callon, Michel & Latour, Bruno (1992). “Don't throw the baby out with the bath school! A reply to Collins and Yearley.” In Andrew Pickering (ed.), *Science as Practice and Culture*. University of Chicago Press, pp. 343-368.

(2) Latour vs. Bloor

- David Bloor, "Anti-Latour". *Studies in History and Philosophy of Science Part A*, Vol. 30, n°1 (1999), pp. 81-112.
- Bruno Latour, "For Bloor and Beyond - a Reply to David Bloor's Anti-Latour." *Studies in History and Philosophy of Science*, Vol. 30, n°1 (1999), pp.113-129.

(3) Latour vs. Schaffer

- Bruno Latour, "Postmodern? No Simply Amodern. Steps Towards an Anthropology of Science. An essay Review." *Studies in the History and Philosophy of Science*, Vol. 21 (1990), pp. 145-171.
- Simon Schaffer, "The eighteenth Brumaire of Bruno Latour." *Studies in History and Philosophy of Science. Part A*. Vol. 22, issue 1 (1991), pp. 175-92.

27. 4. Latourův Einstein

Bruno Latour, "A Relativistic Account of Einstein's Relativity", *Social Studies of Science* 18, no. 2 (1988): 3-44.

11. 5. Závěry

Seminář je organizován v rámci výzkumného programu Odolná společnost pro 21. století Strategie AV21 – *Vědecká gramotnost pro 21. století: Science Studies ve výuce přírodních věd.*